

Remissyttrande

Datum

2021-04-29

Dnr

03230-2020

03228-2020

03227-2020

03226-2020

03225-2020

Direkt

010-698 60 00

Mottagare

Vattenmyndigheten i Bottenvikens distrikt

Vattenmyndigheten i Bottenhavets distrikt

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns distrikt

Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns distrikt

Vattenmyndigheten i Västerhavets distrikt

Bilaga E

Yttrande över vattenmyndighetens förslag till föreskrifter om miljö kvalitetsnormer 2021-2027

Övergripande synpunkter

Havs- och vattenmyndigheten anser, i likhet med vad som framfördes i yttrande över vattenmyndighetens förslag till föreskrifter 2016–2021 att föreskrifterna behöver ses över och rensas från onödig information.

Föreskriftstext ska som huvudregel inte innehålla information utan endast handlingsdirigerande bestämmelser. Föreskrifterna bör renodlas genom att i större utsträckning hänvisa till relevanta bestämmelser i vattenförvaltningsförordningen istället för att redogöra för samma innehåll.

När det hänvisas till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter bör föreskriftsnumret alltid vara med. Nu är det inkonsekvent och anges bara i vissa definitioner. Hänvisningen ska göras enligt följande exempel, *Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten*.

Kommentarerna för det närmare innehållet i föreskrifterna följer föreskrifternas innehåll:

2 §

Vattenförvaltningen har bland annat genom ny lagstiftning och nya EU-gemensamma vägledningar blivit föremål för ny översyn. Med betydelsefullt åtgärdsarbete inför 2027 och i arbete med den Nationella planen för moderna miljövillkor (NAP) är det viktigt att föreskrifterna är tydliga för olika aktörer. Det är därför grundläggande att undvika att i vattenmyndigheternas föreskrifter definiera ytterligare och i vissa fall missvisande mot vad som redan finns definierat i andra författningar.

Generellt behöver även i större utsträckning hänvisas till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten för att ge läsaren rätt sammanhang. Av särskild vikt är denna hänvisning i bestämmelser om undantag där HVMFS 2019:25 också reglerar kring undantag.

I likhet med yttrandet 2015 anser Havs- och vattenmyndigheten att vissa av de under 2 § angivna definitionerna är onödiga att ha med i dessa föreskrifter eller att de bör omformuleras. Definitionerna som kan tas bort alternativt bör omformuleras är följande:

- Alla definitioner av ”*ekologisk potential*”. Definitionerna behöver tas bort då de finns på annan plats och är fel utifrån vattenförvaltningsförordningen och HVMFS 2019:25 och måste strykas. Det är fel dels att skriva ”*undantag från*”, dels att utgå från att till exempel dålig potential endast kopplar till hydromorfologiska kvalitetsfaktorer. Klassificering/sammanvägning av ekologisk potential ska göras på motsvarande sätt som för ekologisk status. Vidare utgår klassificering av respektive klass från både vattenförekomstens och den eller de samhällsnyttiga verksamheter eller miljön i stort som ligger till grund för KMV. Dvs. respektive klass är platsspecifik och det blir med andra ord direkt felaktigt med en generell definition som denna. ”*god ekologisk potential*” är som definition utformad på ett missvisande sätt och det finns en risk att med denna definition fokusera på åtgärder istället för beskriva ett fungerande ekosystem. God ekologisk potential definieras i tabell 1.2.5 i bilaga V i vattendirektivet och visar funktionen för hela ekosystemet genom de olika kvalitetsfaktorerna. Det som beskrivs i här aktuella föreskrifter är del av en metod för att identifiera god ekologisk potential. Av 1 kap. 4 § VFF framgår att ekologisk potential är tillståndet hos en kraftigt modifierad eller konstgjord ytvattenförekomst, klassificerad i enlighet med bilaga V i direktiv 2000/60/EG och uttryckt såsom ”maximal”, ”god”, ”måttlig”, ”otillfredsställande” eller ”dålig”. Hur ekologisk potential ska klassificeras närmare framgår sedan av HVMFS 2019:25.
- ”*ekologisk status*” finns redan definierad i 1 kap. 4 § VFF och är därefter närmare beskriven i HVMFS 2019:25, varför definitionen ska strykas.
- ”*gynnsamt tillstånd*” är ett begrepp som behöver strykas. Det är oklart om det ska användas och ska omhändertas närmare i annan vägledning.
- ”*kompletterande krav*” behöver ersättas med ”*särskilda krav*” för överensstämmelse med 3 kap. 2 § HVMFS 2019:25 och en hänvisning behöver även finnas till HVMFS 2019:25. I HVMFS

2019:25 används inte begreppet ”kompletterande krav” utan i stället begreppet ”särskilda krav” om skyddade områden samt justerad kvalitetsfaktor. Det föreslagna tillägget bör strykas alternativt skrivas om så står i överensstämmelse med relevanta 3 kap. 2 §, 4 kap. 5 § och 4 kap. 6 § HVMFS 2019:25.

- ”kravnivå” är ett begrepp som inte i övrigt finns i vattenförvaltningen. Om definitionen läses i relation till exemplet i tabellen blir det inkonsekvent. Det som i exemplet anges som skäl till mindre stränga kvalitetskrav är svårt att förstå i relation till det som står angivet under kravnivå.
- ”kvalitetskrav” behöver omformuleras så att det finns ett tillägg om KMV och KV eftersom ekologisk potential inte ska uppnås i naturliga vattenförekomster.
- ”miljökvalitetsnormer enligt fisk och musselvattenförordningen” behöver inte definieras närmare utan framgår tydligt av förordningen i fråga.
- ”mindre strängt krav” ger inte mer information än 4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen.

4 § första stycket

Här behöver framgå en hänvisning till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten eftersom förtydligande bestämmelser gjorts om undantag i dessa föreskrifter.

4 § andra stycket (även för 6 § femte stycket och 7 § andra stycket)

I bestämmelsen regleras ett förbud mot försämring gentemot den status som ligger till grund för klassificeringen.

Med Weserdomen (mål C-461/13) har klarlagts att försämring avser försämringen av en kvalitetsfaktor med åtminstone en klass, även om det inte leder till en försämring av klassificeringen av ytvattenförekomsten som helhet. Om kvalitetsfaktorn redan befinner sig i den lägsta klassen är ingen försämring tillåten. Weserdomens slutsatser framgår inte i denna bestämmelse som är otydlig angående vad status avser.

5 §

Denna paragraf är utformad som ett beslut. Havs- och vattenmyndigheten anser att den är överflödigt i själva föreskrifterna. Det viktiga är att det framgår av bilagan vilka vattenförekomster som är konstgjorda eller kraftigt modifierade och vilka miljökvalitetsnormer som är satta för dessa.

6 § första stycket

Här behöver framgå en hänvisning till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten eftersom förtydligande bestämmelser gjorts om undantag i dessa föreskrifter.

10 § första stycket

Här behöver framgå en hänvisning till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten eftersom förtydligande bestämmelser gjorts om undantag i dessa föreskrifter.

11 §

Här behöver framgå en hänvisning till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten eftersom förtydligande bestämmelser gjorts om skyddade områden i dessa föreskrifter.

Bilaga 1 till föreskrift om miljökvalitetsnormer

De reviderade föreskrifterna HVMFS 2019:25 är brett formulerade och ger därmed utrymme för beskrivning av normen på olika sätt. HVMFS 2019:25 är dock skrivna med krav på förtydliganden av normerna avseende undantag och vilka krav som följer av skyddade områden. HaV har i vägledande text i FAQ på nätet, beskrivit lämpligt sätt att redovisa normerna. Av vattenmyndighetens exempel på tabellbilaga i *Bilaga 1 till föreskrift om miljökvalitetsnormer* har inte det upplägg som rekommenderats följts. De av vattenmyndigheten i bilaga 1 föreslagna normerna framstår som otydliga och hanterar inte de problem med ifrågasättanden av normerna som uppkommit i provningssituationen. Av denna anledning anser Havs- och vattenmyndigheten att vattenmyndigheten behöver se över hur normerna i förslaget kan formuleras om så att de är i större enlighet med upplägget i FAQ.

Det finns inget exempel på hur krav för skyddade områden omhändertagits i normsättningen i nämnda bilaga, vilket gör det svårt att på ett övergripande plan få klarhet i principerna kring hur miljökvalitetsnormer sätts i relation till krav från skyddade områden och om HVMFS i dessa delar har följts.